

کشاف در جوامع

ATM 4151

PROF. DR. DING CHOO MING
Felo Penyelidik Utama
Institut Alam dan Tamadun Melayu (ATMIA)
43600 UKM, Bangi
Selangor Darul Ehsan

احمد عزام

کناف کیت

برجواغ؟

(حق فغارغ ترفلیہارا)

کناف کیت برجواغ

سفاهتہکات .

کناف کیت برجواغ .

کناف کیت ایغین مردیکا .

کیت سوده مردیکا .

نیلای مردیکا .

ترسره کفد رعیه .

بغسا ملایو دغن فارتی ۲ فولیتیک .

چیتا ۲ فارتی فولیتیک .

فرساتوان اسلام ستانهملایو (فاس) .

افکه داسر اسلام .

اسلام دکنل هان اگام عبادات .

اسلام اداله سوات اوندغ ۲ .

مشرماتی اوندغ ۲ .

حکوم منکقکن نکارا اسلام (کفو توسن دیوان علماء فاس دالم

سیدغ کوغگریس دکوالا لمقور 25 دسیمبر 1958) .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

* کناف کیت بر جواغ ؟ اینله تندا تان یغ هاروس دجواب
دغن تفه، ستله کیت براد دالم تانه ملایو یغ مردیکا دان تله مماسوقکی
تاهون 1959 تاهون فیلیهنرای

* اینله فیلیهنرای یغ جولوغ فرتام دالم زمان مردیکا، دغن
هارفن مردیکا فولالا کیت ممبریکن اوندی کیت یغبر هرگا
ایت کفد

* نصیب کیت دتاغن کیت ، نصیب رعیه دتاغن رعیه ، دان
نصیب نکارا دتاغن قغوندی ۲

« إِنْ أَلَّاهُ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنفُسِهِمْ » .
(القرآن)

(توهن تیاد مغوبه نصیب سسوات قوم ایت ، ملینکن قوم
ایتوله سنڊیری یغ مغوبه) .

أحمد عزام

جنواری 1959

رجب ۱۳۷۸

فولو فینغ

بسم الله الرحمن الرحيم

کناف کیت برجواغ ؟

کیت برجواغ ایاله :

1. کران بغسا
2. کران اکام
3. کران تانه‌ایر

بغسا کیت : ایاله بغسا ملایو ،

اکام کیت ، ایاله اکام اسلام ،

تانه‌ایر کیت ، ایاله سمینجوغ تانه‌ملایو

(کفولوان ملایو سلورهن)

کناف کیت ایغین مردیکا ؟

1. کیت ایغین مردیکا ایاله : کران کیت ایغینکن بغسا کیت ملایو کمبالی منجادی سوات بغسا یغ بردولة ددنیا این ، سباکیمان کدولاتن دان کبسارن بغسا کیت سبلوم ترجاجه فد تاهون 1511 م . دالمان کراجان ملایو ملاک دماس ایت ، ساتو ۲۰ کراجان یغ ملیفوتی کفولوان ملایو رای ، سسودهن کراجان ملایو مجا فاهیه دان سریویجای .

2. کیت ایغین مردیکا ایاله : کران کیت ایغینکن اکام اسلام سباکی صفتن اکام الله ترلتق فد تمفتن یغسینر . دالمان حکوم ۲۰ الله دافه برجالن دبومی الله تانه‌ملایو این ، دان کیت سباکی فغانوة اکام اسلام ایت دافته منجادی سئورغ مسلم یغ سفنوهن ۲۰ :

اسلام دالم عقائد (کفر چیان)

اسلام دالم عبادات

اسلام دالم مناکحات (برو مهتغک) .

اسلام دالم معاملات (بر مشارکة ، بر ایکو نومی ، بر فولیتیک دان بر نکارا) .

اسلام دالم جنایات — دالمان سسؤرغ قاضی بو کن سهاج سباکی جرو نیکیج ، تتاقي ایاله سسؤرغ حاکم یغبئر ۲ بر تئگوغ جواب ترهادف مشارکة اسلام خاصن دان رعیة نکری این عامش .

3. کیت ایغین مردیکا ایاله : کران کیت ایغینکن تانهایر کیت سمئننجوغ تانهملایو این بنر ۲ منجادی کاواسن یغ مردیکا ، بردولة کلوار دان کدالم ، ممفوپای فرتهانن سنندیری یغ تیاد تراو کوة اوله سبارغ ککواسان تنترا سیغ ، ممفوپای داسر ایکو نومی یغ تکوه (ایکو نومی نکارا) یغ تیاد داو کوة اوله سبارغ کفتیغن کافیتالیسه . دغن دمکین ، دافتله منجامین کبهکیان رعیة سلورهن ، خاصن کفد بغسا ملایو سنندیری اتتوق منعماتی ککیان تانهایرن این .

دأتس تیک داسر اینله دهولون کیت بغسا ملایو برجواغ ، مماسوقکی برباکی ۲ فارتی فولیتیک اتو میو کغن دان دأتس داسر اینله دهولون دتوبهکن برماچم ۲ فرساتوان — فرتوبهن دان فارتی ۲ فولیتیک ، ترتوبهن فرساتوان ملایو ، کساتوان ملایو ، فرگر قکن ملایو سمئننجوغ ، کساتوان ملایو مودا ، فارتی کبغسان ملایو ،

فرتوبهن کبغسان ملايو برساتو، فرساتوان ملايو سمنهجوغ،
 فرساتوان اسلام سملایا، فارتی نکارا، فارتی رعیة دان سباکیش .
 دغن دمکین، کالو کیت کمبالی مغانصافی کفد داسر ۲ فوکو،
 فرجواغن کیت دهولو، پتاله کیت سلوره بغسا ملايو سکالیفون دالم
 برباکي ۲ فارتی، تنافی تنف ساتو - کران ممفرجواغن کفنتیغن
 بغسا، اکام دان تانهایر دان فریبدان یغاد ایت هیاله چارا اتو جالن ۲
 انتوق منچافی چیتا ۲ برسام ایت سهاج .

کیت سوده مردیکا

مسکیفون داسریغ منجادی فوکو فرجواغن کیت ایت بلوم لاکی
 ترچافی، تنافی اوله بیراف کادان - سبج 31 اوکسۀ 1957 یغلاو،
 کیت تله داکوئی مردیکا، فغا کوان ایت بولله کیت لتکن کفد
 کمردیکان نکارا کیت تانه ملايو این، سدغ بغسا دان اکام کیت
 ماسیه بلوم، کران بغساملايو تورن طارفن منجادی ساتو قوم داتتارا
 قوم ۲ چینا دان اندیا، دان اکام اسلام یغدا کوئی ستاکۀ منجادی
 اکام رسمی ایت، تیاداله لبه طارفن دری زمان فنجا جهن دهولو .
 سدغ حکوم ۲ اسلام یغبر هو بئ دغن معاملات دان جنایات، ماسیه
 جوک تیاد دافۀ برجالن دالم نکارا یغته داکوئی مردیکا ایت.

نيلاي مردیکا .

دمکينله مروسوتن نيلاي مردیکا يث کيت داکتي ، يايت حاصل
دري تولق انسور :-

تولق انسور فيهق امنو دغن فيهق فنجاچه ، سفای کفنتيغش
تغف تر فليهارا ، تولق انسور فيهق امنو دغن راکن ۲ ث (دالم فرايکاتن)
عيم سي ايه دان عيم أي سي سفای بغسا ۲ اسیغ ایت مفدافه حق
یغسام دغن بغسا ملایو .

ستله مردیکا سکارغ ، تولق انسور امنو دالم فارتی فرايکاتن
یغهارو درس میکن ایت منجادی 16 امنو ، 16 عیم سي ايه دان 6 عیم
أي سي - جادی ارتیش 16 سهام سوارا ملایو دالم فرايکاتن ایت ،
سمنتارا بغسا اسیغ سوده اد 22 سوارا .

حاصل دری تولق انسور اینله ، بغسا ۲ اسیغ یغدهولون دفعگیل
”توکیه ، دان ”باب ، کفد فگیلن ”توان ، سئوله ۲ مگیکن
”توان ، کفد اورغ ۲ اغکریس .

حاصل تولق انسور ایتوله جوک ، یغتله ملتقکن بیراف اورغ
بغسا اسیغ منجادی منتري ، منجاری کبنور ، منجادی دوتا ملایا
دلوار نگری دانسباکیش .

حاصل دری تولق انسور اینله یث میپیکن فینتو کرعیاتن تله
دبوك سلواسن ۲ کفد بغسا ۲ اسیغ ، یث میپیکن بغسا ۲ اسیغ یغبرحق

مغوندي سوده منيڭكة كهد كيرا ۲ ساتو مليون ، بربنديڭ هان
240 ريبو سهاج فد ماس فيليهنراي تاهون 1955 يڭلالو .
(يايت كيرا ۲ 13 فراتوس) .

جادي ، كالو دهولون فنجاجه تله ممبوڪ فينتو ملالا اين
سلواسن (برفندو فوليسي) ماسوقكن بڭسا ۲ اسينڭ ، مك سكارڭ
دڭن داسر فرايڪاتن اين تله ممبوڪاكن فول فينتو كرعياتن يڭ
سلواسن ۲ كهد بڭسا ۲ اسينڭ يڭتله دماسوقكن اوله فنجاجه ايت ،
سئوله ۲ كيت تله منريما بوله ۲ سهاج فوساك فنجاجه ايت .

چايتتن :

دالماس كيرا ۲ 100 تاهون فنجاجه اڭگريس منجاجه تانهائير
كيت (تانهالايو) اين ، هان كيرا ۲ 240 ريبو سهاج بڭسا ۲ اسينڭ يڭ
دافة مرمفس حق فوليتيك تانهائير كيت (يڭبرحق مغوندي) ، تتافي
دالماس بارو كيرا ۲ ستاهون كيت مرديكاسوده همفير ۲ ساتو مليون
فول بڭسا اسينڭ يڭتله مندافة حق كرعياتن (حق فوليتيك) دتانهائير
كيت اين .

كيت بڭساملايو - بومي قترا نكري اين تله دتيواسكن اوله
بڭسا ۲ اسينڭ دالم سربسربي : دالم ايكونومي ، دالم فلاجران
دانسباڭين ، اف يڭبرباقي كهد كيت اياه دالم حق فوليتيك ، تتافي
كالو سوده حق فوليتيك يڭ سديكية لاڭي ايت كيت سرهكن
جوڪ كهد اورڭ لائين ، افكه يڭ تيڭكل لاڭي كهد كيت ؟

ايغتله ريبيان فهلاون ۲ بئسا كيت يغتله كوگر دنكارا هئ تواه
(فد تاهون 1511 م) باروله بئسا فورتوگيس منجادي گبرنور،
تتافي هاري اين ؟

ترسره كفد رعية

دالماس فنجا جهن دهولو، كو اس فر تدبيران نكري اين اداله
دتاغن راج ۲ ملايو دان كراجان بريتيش، تتافي هاري اين
(ستله داکوئي مردیکا) اداله ترسره كفد رعية نكري اين منديري،
رعية تله دبري حق سلواسن ۲ انتوق منتوكن چورق نكري اين
منوره يغدايغنين، کران ايتوله سبهاگين بسر رعية نكري اين تله
بر كمفول - مماسوقكي برباگي ۲ فارتی فوليتيك، انتوق ممفرجواغكن
حسرة (كهندق) چيتا ۲ ماسيغ ۲.

يغدمكين، سسكل بورق - - بآيك فر تدبيران نكري اين تيا داله
دافه دساله-كن فنجا جهن لاگي، ملينكن اداله كسالهن كيت
سنديري - رعية نكري اين يغتله مميليه فوليسي (داسر) فمرينتاهن
نكري اين برچورق سفرت يغاد سكارغ. يآيت چورق يغ ممليهارا
سكل كغنتيغن فنجا جه، قوم مودال دانسباگين. سدغ رعية جلالت
يغترديري دري بئسا ملايو سنديري اداله تتف منديريتا جوگ
سباگيمان دالماس فنجا جهن دهولو، اتو لبیه بورق لاگي.

راس تيسدق فواسيھاتي تلهفون كدغارن دسواراكن دفيھق
فرايكتن سنديري، دان تلهفون دباوا كدالم مجلس اونداغن فيدرال
معنای اورغ يث دتريما منجادي فكاوي فنتدير (Adm. Officer)
كراجان تانهملايو اين، هاپله كيرا ۲ 10 فراتوس سهاج بهسا ملايو،
سدغ 90 فراتوس لاكي اداله دري بهسا ۲ اسميغ، اين اداله سوات
چابران معنای حق ۲ استميوا اورغملايو يثغله دچايتيكن دالم فرامبكان.

بهسا ملايو دغن فارتی فوليتيك

دانتارا فارتی ۲ فوليتيك دتانهأيركيت اين، اد بيراف بواه فارتی
فوليتيك ملايو يثغد توبهكن اوله بهسا ملايو سنديري، انتارا فارتی ۲
ايت اياه امنو، فارتی نكارا، فرساتوان ملايو سمننجوغ، فارتی
رعية دان فرساتوان اسلام ستانهملايو (فاس).

انتارا فارتی ۲ ايت اد يث تترنتو كغد بهسا ملايو سهاج سفرت
امنو دان فمس دان اد فول يثتربوك كغد سموا بهسا سفرت فارتی
نكارا دان فارتی رعية، فارتی يثتترنتو كغد سسوات قوم ايت
دغدغ سباكي فارتی فرقومن دتانهملايو اين.

چیتا ۲ فارتی ۲ فولیتیک (ایدیولوجی)

اف یغ مستی دفرهاتیکن اوله سستیف رعیة نگری این ، خاصن
کیت بغسا ملایو ایاله چیتا ۲ اتو تجوان اخیر تیف ۲ فارتی فولیتیک
ایت ، چیتا ۲ ایتوله یغدهسبوة اورغ دغن « ایدیولوجی » ، کران
دغن ایدیولوجی ایتوله سهاج تیف ۲ فارتی ایت دافه ممباوا فغیکوتن
ترسلامه درفد دثوتر بلیه دان دفرماینکن اوله سبارغ عناصر یغ
هندق مروسقکنن. دان دغن ایدیولوجی ایتوله جوک کمان فارتی ۲
ایت اکن ممباوا رعیة دان نکارا کیت این افبیل دی برکواس کلک.
دغن ایدیولوجی ایت جوک دافه دکنالی فریذآن فرجواغن سموات
فارتی ایت .

کران ایتوله فارتی ۲ یغ ممفوپای ایدیولوجی یغ سام ، مریک
دافه برکابوغ دان بکر جسام ، سباکیمان فارتی رعیة دان فارتی
بوروه تله برساتو دالم ساتو فرانة سوشیالیسه ، کران ایدیولوجی
کدوا ۲ فارتی ایت سام ۲ سوشیالیزم. دمکین فول فارتی ۲ امنو ،
عیم سی ایه دان عیم آی سی تله سام ۲ دالم فارتی فرایکاتن دغن
سوات ایدیولوجی یغ سام اتتوق ملاهیرکن ساتو بغسا ملایان
(MALAYAN) دأتس روبهن کبغسان ملایو .

دالم فد ایت سباکین بسر بغسا ملایو یغ ماسیه تگوه برفکغ
کفد اساس فرجواغن اصلن ” کناف کیت برجواغ؟ ” ، ایت ، مریک
تله توره مندو کوغ ترلقسنان کوغگریس فمودا یغ ملاهیرکن اقرار:

” بهوا متلامه فرجواغن کبغسان ملايو ايت اياله: ساتو بهسا،
ساتو بهاس دان ساتو نکارا - ملايو،، .

کمدین دماس همفیر ۲ ترلقسانا فرلمبکان رید یغ ملبورکن
بهسا ملايو منجادي ساتو قوم ایت، مریک توره فول دالم کوغکریس
کبغسان ملايو یغکدوا یغتله مموتسکن :

- (1) بهوا کبغسان تانه ملايو این هندقله دنامکن ”ملايو،،
- (2) بهوا فرلمبکان نکري این هندقله برفندو کفد القرآن دان
السنة (اسلام منجادي داسر نکارا) .

فرساتوان اسلام ستانه ملايو (فاس)

فرساتوان اسلام ستانه ملايو (فاس) اياله ساتو ۲ ن فارتی فولیتیک
یغبر داسرکن اسلام اتو یغ ممفر جواغنکن ایديولوجي اسلام دتانه
ملايو این، دتوبهکن فد 1951 - حاصل درفد فرجفان عالم علماء
سلوره تانه ملايو (ترماسوق سیغافورا) بیراف کالي. کالي یغفر تام:
دموار - جوهر، یغکدوا دکوالا لمفور دان یغکتیک دسبر غفرای.
جوک سباکي لنجوتن کفد ”مجلس اسلام ترتیغکي،، (مات)
دان ” حزب المسلمین،، (حم) یغتله دتوبهکن دکونع سمغکول
فیرق - دالم تاهون 1948 یغتله تادافه برجان اوله تکانن اوندغ ۲
ضروره .

” بهوا متلامه فرجواغن كبغسان ملايو ايت اياه: ساتو بهسا،
ساتو بهاس دان ساتو نكارا - ملايو،، .

كمدین دماس همفیر ۲ ترلقسانا فرلمبكان رید یغ ملبوركن
بغسا ملايو منجادي ساتو قوم ایت، مریك توره فول دالم كو غكریس
كبغسان ملايو یغكدوا یغتلہ مومتسكن :

(1) بهوا كبغسان تانه ملايو این هندقلہ دنامكن ”ملايو،،

(2) بهوا فرلمبكان نكري این هندقلہ برفندو كقد القرآن دان
السنة (اسلام منجادي داسر نكارا) .

فرساتوان اسلام ستانه ملايو (فاس)

فرساتوان اسلام ستانه ملايو (فاس) اياه ساتو ۲ن فارتی فولیتیک
یغبر داسر كن اسلام اتو یغ ممفر جواغن ایدیولوجی اسلام دتانه
ملايو این، دتوبهكن فد 1951 - حاصل در فدر جفان عالم علماء
سلوره تانه ملايو (ترماسوق سیغافورا) بیراف کالی. کالی یغفر تام :
دموار - جوهر، یغكدوا دكوالا لمفور دان یغكتیک دسبر غفرای .
جوگ سباگی لنجوتن كقد ”مجلس اسلام ترتیغکی،، (مات)
دان ” حزب المسلمین،، (حم) یغتلہ دتوبهكن دكونغ سمغكول
فیرق - دالم تاهون 1948 یثتلہ تأدافه برجان اوله تكانن اوندغ ۲
ضرورة .

بولىهكه اسلام منجادي داسر نكارا؟

بولىهكه اسلام منجادي داسر نكارا؟ دمكين تيمبول فرتيان
اورغ، يث كبايقكن دري اومه اسلام سنديري، دان تردافة جوگ
دري كالغن گورو ۲ اكام، دغن برالاسن: تانهمايو اين ددودقكي اوله
برباكي ۲ بئسا دان اكام، يث منورة فندافة مريك موغكين منيمبولكن
هورو هارا دانسباگيش. سؤله ۲ كلمه ”اسلام“، اين ارتيش ”هورو
هارا“، بوكنش امان دامي دان سلامة.

باكي منجوابن:

كالو داسر فنجا جهن يث ميمث تله پات ۲ تباد دريضا ي اوله سبارغ
بئسا ددنيا اين تله دافة برجالن دتانهمايو اين برقرون ۲ لامن،
بگيتو فول داسر ليبرال كافيتاليسه يئهان مئاوتتو غكن سوات
فيق يث كچيل، تنافي مروكيكن رعية جلاتا سلورهن، تله دافة
برجالن سكارغ، مك تياداله اد سبب كالو داسر اسلام يث ممباوارحه
دان منجامين كعاديلن كند سلوره فندودقن ايت تياد دافة برجالن
دبومي الله تانهمايو اين.

افكه داسر اسلام ايت ؟

با کي منجسکڻ افکه داسر اسلام ايت؟ هه ډوله لږه دهولو دترغځڻ
افدي اسلام؟ اسلام اداله سوات ”فندوان هيدوف“، دري الله رب
العالمين، انتوق مأنسي سلورهن، یعدتکسکڻ ددالم القرآن - هُدَى
لِلنَّاسِ - (فندوان هيدوف مأنسي سلورهن) یغ دغنیاله دافه ممندو
دان مپلامتکن مشارکه مأنسي سلورهن دنیا دان آخره، دغن ملالوئي
رسولن محمد یعداگوئيښ:

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ .

(تياد کامي اوتوسکڻ کامو محمد، ملینکڻ انتوق ممباوا رحمة
کفد عالم سلورهن).

دغن دمکين جلسله، بهوا داسر اسلام ايت اداله چيفتان الله یغ
منجاديکن مأنسي، سدغ داسر یغلاين دري اسلام اداله دکارغ دان
دريکا اوله مأنسي بياس، دان اکن ترجوابله دغن سنديرين مان
سوات داسر یغ سبنرن دافه منجامين انتوق مميقين دان مپلامتکن
مأنسي دان عالم سلورهن.

(وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ)

سیاف ۲ یغ مميليه سلاين دري اسلام سباکي فکناغن هيدوفښ،
مک تياداله دتريما درفدان).

(وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ)

(کامی تورنکن اتس گامو (محمد) اکن القرآن ایت ، ایاله
انتوق منرعکن سکل سموات) .

(مَا فَرَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ)

(تیاداد ککوراغن سموات افقون ددالم القرآن ایت) .

دغن ایات ۲ یغدبنتغکن این ، پتاله باکیمان تکس دان تفتش
جامینن دان فغاگران الله سمندیری ، ترهادف داسر اسلام یغتله
دچیفقا اولیهن ، انتوق دجادیکن فکاغن دان فندوان هیدوف اوله
مانسی ددنیا این . الله یغ منجادیکن مانسی ، الله یغ منجادیکن عالم
دان نکارا یغ ددیامی اوله مانسی ، دان الله یغتله ممبواة اوندغ ۲
(اکام اسلام) انتوق دایکوة دان دطاعتی اوله مانسی یغ مندیامی
بومی الله این .

الثکله فلیقن سمسورغ یغ مفاکو دیرین همب الله — سمورغ
مخلوق یغدجادیکن الله ، تتافی مفاککن اوندغ ۲ الله ایت تیاد
سمسواي فول دجالنکن دبومی الله این ، اورغ اینله یغتله دقرا یغتکن
الله دغن فرمانش : —
دان اوندغ ۲ درکان مانسی لبه سواي

(وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا)

ارتیش : دان بارغسیاف یغبرفالیغ دری فرایغاتن کو ، مک
سمشکوهن باکین کهیدوفن یغ چلاک .

اسلام دکنل هان اکام عبادات

اوله عاقبة فنجا جهن یغبرقرون ۲ لامن دتانهایر کیت، دان اوله کیجقسنان فو ایسی فنجا جه اغکریس، یغ کونن تیادمنچمفوری سوال اکام دان عادة استعادة اور عملایو، سدغ یغسبنرن اومه اسلام هان دبنر کن مئیکو اسلام ستاکه دالم سوال عبادات دان مناکحات سهاج، مک اکام اسلام دتانهایر کیت این تر کنلله ستاکه اکام عبادات سهاج. منکل دالم سوال ۲ لاین - سوال کنکاران (معاملات دان جنایات) اداله تر سره کفد ککو اسان فنجا جه، جادی ارتین اومه اسلام دماس ایت دیبیسکن بر عمل دغن اسلام تیاد ایه دري حکوم ۲ عبادات دان مناکحات (فرکهوینن) یایت ستاکه یغ تیاد مئکفککو اتو ممبهاکن کفتیقن فنجا جه.

تیاد چو کف دغن ایت سهاج، اولهکران اومه اسلام ماسیه بر کسمفاتن دافه ممفلاجری عقیده اسلام (علم توحید، صفة دوا فوله دانسباکین) فنجا جه تاکو کالو ۲ تیمبول جیوا مردیکا کفد اومه اسلام ایت فول، مک فنجا جه بر اختیار، منیندس کباغونن جیوا اسلام ایت دغن جالن "فندی دیقکن، (یغ دسبوة اوله اورغ سکارغ دغن سایکولوجی). دأتس نام هندق ممبریکن فلاجران کفد رعیة، فنجا جه تله مئاداکن سکوله ۲، یغ فولیسین دفکغ اوله فنجا جه، ددالم سکوله ۲ ملایو اومفامش: دچریتاکن باکیمن کبودوهن خلیفه هارون الرشید یغتلله

دفرماين ۲ كن اوله سئورغ يث برنام ابو ناوس ، سدغ يثسبنرن
هارون الرشيد اداله سئورغ خليفه اسلام يث ساغة بيچقسان دان
برفقاروه يثدسكانني اوله راج ۲ دسلوره دنيا دماس ايت .

ددالم سكوله ۲ اغكريس فول مريد ۲ دديبق دغن مئاگوغكن ۲
سسوات يثدري باره سئوگك اخرن مريد ۲ ايت برجيو بارقه دان ممندغ
رنده كفد بئسان ، كبوداينن دان اكامن سنديري ، مريك يثتله
كلوار اتو اولوس دري سكوله ۲ اغكريس ايت فول تله دبيري لايانن
يث سبائك ۲ ن دغن مندودقكي جواتن ۲ تيغكي دالم فرتدييران نكري
دتانه ملايو اين .

سمنتارا كفد رعية يثبرفلاجران اكام فول ، سودهله دالماس
مريك بلاجر ايت دالم كادان يثترييار ، تباد داينده دان دانقتيريكن ،
تتافي ستله مريك كلوار دري سكوله ۲ اكام ايت ، تباد جوگ
مندافه فئهرگان يث سلايقن دري فمرينته . فلاجر ۲ اكام يثبركلولوسن
دري لوار نكري . مكه ، مصر ، انديا دان اندونيسيا اداله لقسان
بومي دغن لاغية ، بيلا دبنديقكن نصيب مريك دغن فلاجر ۲ يث
كبابي دري اغكلند ، اوستراليا دان امريكا .

اسلام اداله سوات اوندغ ۲

هودك اسلام اداله سوات اوندغ ۲، يغد كارغ - ان دچيفتا اوله الله الخالق،
انتوق كهكيا ن دان كسلامتن مخلوقن - مانسي دموك بومي اين،
يغد تكسكنن ددالم القرآن دغن « هدى للناس » (فندوان هيدوف
مانسي سلورهن) اتو (Way Of Life) . اوندغ ۲ ايت تربهاكي
كشد :

- واجب - فرينته يغ مستي دبواة .
- حرام - لارغن يغ مستي دتيغكلكن .
- سنة - فرينته يغ دكالككن ممبواتن .
- مكروه - لاراغن يغد كالككن منيغكلن .
- هاروس - كيياسن انتوق دبواة اتو دتيغكلكن .

كليم ۲ اين (دسبوة جو ك دغن حكوم شرع) . اداله اوندغ ۲ يغ
مليقوتي كغد سسئورغ يغتله منجادي سباكي سئورغ اسلام
(للاكي فرمنفوان) سـجق دري مولاي برطارف « **مُكَلَّف** »
(برتغكوغجواب) . يغارتيش اسلام ايت اداله :

- (1) اوندغ ۲ دالم برعبادات (مُعَامَلَةٌ مَعَ الْخَالِقِ)
منونيكن تو كس فرهيتوغن كيت دغن الله . (فرسنل) . سؤال فرميا
- (2) اوندغ ۲ دالم برمشاركة (مُعَامَلَةٌ مَعَ الْخَلْقِ) ،
منونيكن تو كس فرهوبغن كيت سمام مخلوق .

سببا گیمان یغ تلهفون د اقرار کن اوله ستیف اورغ اسلام د دالم
 سببیهیغش :
 20 - تیدق ماتی تیدق موسق دان
 دریا اله کیت دانغ دان کفدان کیت مکتابی

« اِنْ صَلَاتِنِ ، وَنُسُكِنِ ، وَمَحْيَايَ ، وَمَمَاتِنِ ، رَبِّ الْعَالَمِينَ »

(سغشکوهن سببیهیغشکو ، عباداتکو ، کمیدو وشنکو ، دان
 کما تینکو ، اداله باکی الله رب العالمین).
 ۱۷: ان (بوسه) دغن اقرار این ، پتاله ستیف اومه اسلام سودهفون مٹاکوئی ،
 ۳۳: بهوا : بوکنله ستاکه سببیهیغ دان عباداتن باکی الله ، تنافی جوک
 کسلورهن هیدوف دان ماتین جوک کفو پان الله ، یغدمکین مک امة
 سالهله کالو سسئورغ یغ مٹاکو اسلام ایت هان ماو ستاکه
 سببیهیغ دان عباداتن سهاج مٹیکوۃ اوندغ ۲ الله ، سسغ دالم
 کسلورهن هیدوف فول ۲ « مراب ۲ » منچاری اوندغ ۲ لاین -
 یغدلوار دری اسلام - یغدکارغ دان دریکا اوله مانسی سنديري .

۱۸ هـ
 * * * * *
 غر شاعر لهرم زمان عمر
 صحر

مٹهرماتی اوندغ ۲

اولهکران اسلام ایت ایاله اوندغ ۲ ، مک ارتین سسئورغ اسلام
 ایت سو ده اد ممفوپای اوندغ ۲ ث سنديري ، یغ مستی دحرماتی دان
 دعملکن . دان کران اوندغ ۲ ایت ایاله اوندغ ۲ الله ، مک مٹهرماتی
 اوندغ ۲ ایت برتالی فول کفد کایمانن کیت کفد الله .

کتیک سمبھیٹ، کیت مغادف الله، ملا کو کن اوفچارا تکبیر دغن
 کلمه "الله اکبر"، دغن فغا کو ان کیت "الله یغمها بسر"، دغن دمکین
 پتاله ترماسوق کیت ممبسر کن الله دان مغحرماتی اوندغ ۲ ث. تنتوله
 مستحیل! کالو کیت هان ماو مغاکوئی "الله یغمها بسر"، تتافی کیت
 ممندغ دان مغچیل ۲ کن اوندغ ۲ الله، دغن مغاتکن "تیاد مسوای،
 تیاد لایق دغن فراو باهن دان کما جوان هاری این،، سام جوک دغن
 کیت مغاکوئی کبسان دان کدولان سسئورغ کفلا نکارا (راج) دالم
 سسبواه نکری، یغ کیت سندیری منجادی ورکا نکارا (رعیتش)
 تنتوله جوک کیت مغاکوئی دان سدیامغحرماتی اوندغ ۲ ث.

اف کات توان، کالو سسئورغ ایت "مغاکو،، منجادی ورکا
 نکارا تانهملایو این، دالم سورة کرعیاتن یغدتندا تاغنیث، تتافی
 تیاد ماو مغحرماتی دان مغیکوة اوندغ ۲ نکری این، اتو فون هان
 ستاکة - سبهاگین یغ مسوای دغن "نفسوٹ،، سهاج. ماوکه اکف
 توان "بردگیل،، مغاتکن بهوا اورغ ایت سسئورغ ورکا نکارا
 یغداغکف "طاعة ستیا،، کفد نکری این، سکالیقون تریات بنر
 فوران ۲ سوق دی منندا تاغنی فرموهنن کرعیاتن ایت؟

اینله دی گمبارن کفد کیت اومه اسلام هاری این یغتلہ بر تکبیر
 - ملفظکن کبسان الله ایت، تتافی دانتارا کیت جوک اد یغ ماسیه
 ریلا توندوق کفد سبارغ اوندغ ۲ یغداکارغ دان دریکا اوله مأنسی
 (کافیتالیزم، سوشیالیزم، کومیونیزم دانسباگیش) یغتلہ ترغ ۲
 برلاوانن دغن اوندغ ۲ الله ایت.

یغدم مکین، ستله کیت مغانصافی سبئر ۲ ث فخرتین ” مٹحرماتی
 اوندغ ۲ الله، ایت. دان اوندغ ۲ الله ایت ایاله اوندغ ۲ کیت سندیری.
 سباکی اومه اسلام، تنتوله - هندقن تیاد اکن تردافه لاکي دکالغن
 کیت اورغ یغ مراب ۲ منچاری اوندغ ۲ یغلاين دري اسلام. اتق
 ایت، مک دري سکارغله کیت اومه اسلام دتانهملایو این دکهندقکي
 ”برجهاد، سفای اوندغ ۲ الله ایت بنر ۲ دحرماتی دان دعملکن دالم
 مشارکه دان نکارا کیت این، دان این اداله منجادی ” کواجیفن،
 دان توکس کفد ستیف اومه اسلام - (لیه کفوتسن کوغکریس
 ” دیوان علماء فاس یغدمبرکن برسام این).

* * * * *

حکوم منکقن نکارا اسلام

افکه حکوم منکقن نکارا اسلام؟ دسینی دفتور نکن فندافه ۲
 دان کفوتوسن دیوان علماء فاس دالم فرسیداغث سلوره تانهملایو
 (ترماسوق سیغافورا) یغدادکن دسلطان سلیمان کلب، کوالا لمنفور
 فد 25 دسیمبر 1958.

”بهوا حکوم منکقن نکارا اسلام - یغددالمش برجالن حکوم ۲
 الله ایت. ستله کامی (فرواکیلن عالم علماء) مبحث دغن تلیتی، مک
 کامی بر فندافه سفرت برایکوة:-

”بھوا حکوم منکثکن نکارا اسلام - یغددالمش برجالن
حکوم ۲ اللہ ایت ادالہ واجب دأتس اومۃ اسلام، سباکی اساس
حکومن ایت، کامی بر فکث کفد ایات توهن یغبر بویہ :-

شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا
إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا
الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ . (الشوری - ۱۳)

بھوا فرکتان « اَنْ اَقِيْمُوا الدِّينَ » ایت، معنات دیریکنلہ
اکام اسلام، دان اکام اسلام منورۃ فنتفسیران اسلام، ایالہ سکل
حکوم ۲ یغتردافۃ ددالم هیدوف اورغ اسلام، منورۃ فرینتہ اسلام،
سفرت فرمان توهن ددالم سورۃ الحشر ایات 7 .

(وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ، وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا).

ارتیش: اف ۲ یغدداتثکن اولہ رسول کفد کامو، مک امیبللہ اکندی،
دان اف ۲ یغدتکھ اولہ رسول اکن کامو درفدان مک برھنتیکنلہ .
”اولہکران اکام اسلام ایت ملیفوتی سوال ۲ براکام، دغن معنا
فرھوبوغن همب دغن توهن، دان فرھوبوغن همب سسام همب، مک
یتالہ بھوا تیاد اکندافۃ دجالنکن فرینتہ ۲ اسلام تراوتامش معنای
فرھوبوغن همب دغن همب سچارا یغ داتہورکن اولہ اسلام،
ملینکن دغن ادان ساتو نکارا اسلام یغ ممفویای بنتوق دان داسر
اسلام دان یغ منجالنکن حکوم ۲ اللہ .

مك انتوق مبوليهكن اومة اسلام مندير يكن اكامن سچارا يث
دواجبكن دأتسن، واجبله دتققكن نكارا اسلام، دان ايتوله اساس
يثع كامى جاديكن تافق حكوم يثع مپتاكن، بهوا منققكن نكارا اسلام
اداله حكومث واجب.

كادآن سفرت اين - تلهفون دلاكوكن اوله رسول الله صلى الله
عليه وسلم، دان دشن يثع دمكين - يآيت منجادي سوات سنه يثع واجب
دايكوة، منجالنكن حكوم توهن هندقله دشن كواس، مك رسول الله
تله مندافة كواس مئحكوم سچارا اسلام يثع حقيقتن سباكي رسول الله.
دالم سچاره تردافة بتاف رسول الله صلى الله عليه وسلم ايت منجالنكن
كواس يثعاد كفدآن. مك عنصر نكارا دالم هيدوف مأنسي دالم
ملقسناكن فرينته « أَنْ أَفِيدُوا الدِّينَ » ايت منجادي عنصر يثع ساعه
فنتيئع دان واجب دوجودكن، كران نكارا ايت اداله تومفوان
كواس باكي منجالنكن حكوم ٢ توهن يثع تله دجاديكن كواجيفن
ايت.

فرمان توهن « وَأَنْ أَحْكُمَ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ » دالم سورة المائدة
ايات 49، اداله مروفاكن حكوم واجب ممرينته دشن اف يثع تورنكن
اوله الله، دان اوله ايت رسول الله منجالنكن حكوم الله ايت دشن
كواس فمرينتاهنث. يثع دمكين، دالم فر كمباغن فوليتيك سفرت يثعاد
دهاري اين، مك كواس نكارا اسلام سهجاله يثع دافة منجالنكن

حکوم ۲ اسلام ایت، مک دأتس اساس یغداٲس ایتوله کامی (عالم
علماء دالم فرسیداعن این) بر فندافه بهوا منکقکن نکارا اسلام ایت
اداله واجب، دان بارعسیاف یغ تیدق ماو منکقکن نکارا اسلام -
اتتوق ملقسناکن فرینته ۲ منجالنکن حکوم ۲ الله، مک تتفله فد معنا
ایات توهن:

(وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ).

(وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ).

(وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ).

المائده 47 ، 45 ، 44

یغبرارتی: بارعسیاف یغ تیدق ممرینته دغن اف یغدتورنکن اوله
الله، مک مریکئیتوله اورغ ۲ یغ فاسیق. دان بارعسیاف یغ تیدق
ممرینته دغن اف یغدتورنکن اوله الله، مک مریکئیتوله اورغ ۲ یغ
ظالمیم. دان بارعسیاف یغ تیدق ممرینته دغن اف یغدتورنکن اوله
الله، مک مریکئیتوله اورغ ۲ یغ کافیر.

اینله فندافه ۲ کامی یغبر اساس کفد نص ۲ شرع دان سنه نبویه،
فد حکوم منکقکن نکارا اسلام دان برجالن ددالمش حکوم ۲ الله.

* * * * *

میلیه اولی الامر دان میرتای فیلیهنرای

ستله کامی (عالم علماء دالم فرسیداعن این) منلیتی اکن مسئله
بر نکارا دان واجبن منکفکن نکارا اسلام یغبرجالن ددالمن
حکوم ۲ الله ، یأیتوله فوکوء سکل مسئله یغ کامی اشکف برتالی
منالی دغن کادان نکارا کیت، مک میلیه اولی الامر، سرت میرتای
فیلیهنرای تانهایر کیت (یغبرجالن سکارغ) ، اداله مروفاکن جالن ۲
أله ۲ اتو وسیله ۲ ، یغ دغنیاله ترتق اف یغ دکاتکن نکارا ، مک
سموان ایت اداله مروفاکن واجب بلاك، یأیت بردامرکن کیتان ۲
تنتغ واجبن منکفکن نکارا اسلام دان برعمل فول دغن قاعده
اوصول فقه :

(1) « لِّلْوَسَائِلِ حُكْمُ الْمَقَاصِدِ ».

(2) « كُلُّ مَا لَا يَتِمُّ الْوَاجِبُ إِلَّا بِهِ فَهُوَ وَاجِبٌ ».

مقصودن: باکی سکل وسیله ، ایتوله حکوم منچافی توجوان.
تیف ۲ اف یغ تیدق سمفرنا واجب ملینکن دغنن مک
(حکومن) واجب .

سکین ، وبالله التوفیق والهدایة .

* * * * *